

Kaderstellende Nota Huisvesting statushouders in Barneveld

1. INLEIDING

Het aantal te huisvesten statushouders, dit zijn vluchtelingen met een verblijfsvergunning, is door de enorme toestroom van vluchtelingen fors gestegen. De urgentie en druk vanuit verschillende instanties zoals het Rijk, Provincie, het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), de Vereniging Nederlandse Gemeenten op de gemeenten om huisvesting te regelen is hoog. Voor de korte termijn is het van belang dat de doorstroming van statushouders vanuit de asielzoekerscentra (AZC's) op gang komt. Veel statushouders houden nu plekken bezet waar het COA nieuwe asielzoekers zou willen plaatsen.

De gemeente Barneveld zal in 2016 opnieuw aan een hoge taakstelling moeten voldoen. In deze nota wordt ingegaan op de kaders rondom de huisvesting en integratie van statushouders.

2. ALGEMENE VERTREKPUNTEN

- *Halfjaarlijkse taakstelling:* De minister van Binnenlandse Zaken informeert, mede namens de minister voor Wonen en Rijksdienst en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, elk halfjaar via een brief gemeenten over de ontwikkelingen in het rijksbeleid zoals de taakstelling voor de huisvesting van statushouders op gemeenteniveau. Dat aantal wordt, naar rato van het aantal inwoners, verdeeld over de Nederlandse gemeenten.
De totale taakstelling is gebaseerd op de inschatting van het aantal vergunninghouders voor het komende halfjaar. De taakstelling kan door de minister tussentijds worden aangepast.
- *Verplichting:* De huisvesting van statushouders is geen keuze, maar een verplichte taakstelling en behoort dus tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. De halfjaarlijkse taakstelling is maatgevend. Deze gemeentelijke verplichting volgt uit de Huisvestingswet 2014.
- *Toezicht provincie:* Het toezicht op de gemeente met betrekking tot de huisvesting van statushouders berust bij provincies (Wet revitalisering generiek toezicht). Als de taakstelling huisvesting statushouders niet gehaald wordt, heeft de provincie als toezichthouder de beginselplicht om in te grijpen en huisvest statushouders dan namens B&W op kosten van de gemeente.
- *Toezicht Rijk:* Het Rijk voert op zijn plaats weer het toezicht uit op de provincies en gebruikt bij de toezichtstaak de door het COA gegenereerde cijfers met betrekking tot de realisatie van de taakstelling en de doorlooptijden van de huisvesting van statushouders.
- *Koppeling door COA:* De gemeente Barneveld heeft geen inspraak welke statushouders (alleenstaanden, alleengaanden, stellen, gezinnen) er aan onze gemeente worden gekoppeld. Informatie over de gekoppelde statushouders is te vinden in het Taakstelling Volg Systeem (TVS) van het COA. In dit systeem zijn gegevens te vinden over de gezinsgrootte en samenstelling, het herkomstland, eventuele gezinshereniging en de taal.
- *Bestuursakkoord 27 november 2015* – Het kabinet en VNG hebben een onderhandelaarsakkoord Verhoogde Asielstroom gesloten. Wij hebben uw raad hierover eerder geïnformeerd (via B21 op de Lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 16 december 2015).
- *Overleg in Regio FoodValley* – In regionaal verband wordt samengewerkt om innovatieve mogelijkheden te onderzoeken voor de huisvesting van statushouders in de regio FoodValley. Een vijftal pilots waaronder de pilots 'kamergewijze verhuur', 'pop-up wijken', 'perspectief wonen, leren en werken' zijn opgestart, worden uitgewerkt en gerealiseerd. Binnen het project delen deelnemers kennis en ervaringen. Regio FoodValley loopt zowel inhoudelijk als procesmatig met deze regionale samenwerking voor op andere gemeenten en regio's.
- *Regionale regietafels VGGM* – Vanwege de enorme druk op de AZC's en het besluit om vanaf 1 januari 2016 geen gebruik meer te maken van de zogenoemde crisisopvang (opvang in gymzalen) zijn provinciale en regionale regietafels ingericht. De gemeente Barneveld neemt deel aan de regietafel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) waarin burgemeesters, gemeentesecretarissen, provincie en COA met elkaar overleggen over het creëren van extra (nood)opvangplekken (dat zijn er 2500 per provincie voor minimaal 1 jaar) en daarnaast wordt per veiligheidsregio per gemeente de voortgang van de huisvesting van statushouders gemonitord.
- *Subsidieregelingen:* Voor de huisvesting van statushouders maken we, waar mogelijk, gebruik van de beschikbare subsidieregelingen.

3. TAAKSTELLING GEMEENTE BARNEVELD

In 2014 had de gemeente Barneveld een achterstand van 21 te huisvesten statushouders. Met deze achterstand kwam de totale taakstelling in 2015 op 114 (21 + 93). Op 1 september 2015 waren er 38 statushouders gehuisvest en hadden we een grote achterstand. Door onze inspanningen (in belangrijke mate samen met de Woningstichting Barneveld) hebben we een inhaalslag kunnen maken in de periode van 1 september tot en met 31 december 2015 en daardoor 42 personen gehuisvest. De achterstand op 1 januari 2016 is 34 plaatsingen. De taakstelling 1^e helft 2016 is vastgesteld op 65 statushouders; de taakstelling 2^e helft (prognose) bedraagt 76 personen. De totale taakstelling voor 2016 is 175 (34 + 141) te huisvesten personen.

4. SAMENSTELLING STATUSHOUDERS

4.1. Minderjarige statushouders

Het Rijk heeft bijzondere aandacht gevraagd voor de positie van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's). Het Rijk wil voorkomen dat AMV's in de noodopvang terecht komen. Het uitgangspunt is daarbij dat jongeren zo min mogelijk worden overgeplaatst en dat continuïteit in opvang, begeleiding en onderwijs wordt gewaarborgd. Nidos, de landelijke voogdij-instelling, heeft zorginstellingen uit het hele land gecontracteerd om minderjarige vluchtelingen te begeleiden en te huisvesten. In de gemeente Barneveld bevindt zich al meerdere jaren een woongroep, begeleid door jeugdhulpaanbieder Juzt, met 12 jongeren in De Glind. Met jeugdhulpaanbieder Timon is afgesproken dat zij maximaal 32 AMV's in onze gemeente in 2016 mogen huisvesten. Huisvesting wordt door Timon gezocht in de particuliere woningvoorraad waarbij zij meerdere aaneensluitende woningen in de particuliere sector afnemen voor het plaatsen van de minderjarigen met begeleiding. De gemeente Barneveld streeft ernaar dat het aantal te plaatsen AMV's in onze gemeente in verhouding blijft staan tot de totale taakstelling te huisvesten statushouders.

4.2. Meerderjarige jongeren

De plaatsing van AMV's in woongroepen in onze gemeente telt sinds 1 januari 2016 mee voor de taakstelling. Het wordt echter wel de verantwoordelijkheid van de gemeente om vervolghuisvesting voor deze jongeren te regelen op het moment dat zij meerderjarig zijn. Dit is vastgesteld in het eerder genoemde bestuursakkoord tussen het Rijk en de gemeenten. Dit vergt een grote inspanning en verantwoordelijkheid. We zijn voornemens om met Juzt, Timon en Woningstichting Barneveld en andere partijen nadere afspraken te maken hoe in gezamenlijkheid wordt opgetrokken zodat deze jongeren na 18 jaar ook kunnen doorstromen naar zelfstandige huisvesting.

4.3. Lijst gekoppelden COA

Op de lijst van het COA staan alleengaanden (in afwachting gezinshereniging), stellen en alleenstaanden. Tot op heden hadden we vooral te maken met de huisvesting van gezinnen en stellen. In januari 2016 heeft het Rijk aangegeven dat de wachttijd voor gezinshereniging kan oplopen tot 15 maanden. Dit heeft tot gevolg dat we in 2016 meer aanbod voor éénpersoonshuishoudens benodigd hebben, terwijl in 2017 er dan weer meer gezinswoningen benodigd zijn. Daarnaast bestaat de actuele lijst van gekoppelden uit zo'n 65 personen en is het onduidelijk welke samenstelling van statushouders er daarna aan onze gemeente gekoppeld worden. Hier kan de gemeente geen invloed op uit oefenen. Het voorgaande maakt het een extra uitdaging om goed op huisvestingsaanbod te kunnen anticiperen. Het inzetten op zogenoemde doorstroomwoningen biedt een oplossing. Dit zijn woningen waar kamergewijze verhuur plaatsvindt zodat alleengaanden in afwachting van gezinshereniging hier tijdelijk intrek in kunnen nemen. Beheersing en verdeling is een vraagstuk wat aandacht behoeft.

5. HUISVESTINGSKADERS

Wat is ons doel?

Het behalen van de door het Rijk opgelegde taakstelling voor het huisvesten van statushouders en deze doelgroep van passende huisvesting voorzien.

Hoe willen we dat bereiken? Welke beleidskaders passen hierbij?

5.1. Passend aanbod

Gemeente Barneveld zet zoveel mogelijk in op passend aanbod. Spreiding van huisvestingsaanbod wordt, waar mogelijk, nagestreefd. Bij de koppeling van huisvesting aan de statushouders op de lijst van COA maakt de gemeente Barneveld gebruik van de expertise van Vluchtelingenwerk Barneveld.

Toelichting: Een snelle inburgering en begeleiding naar werk heeft prioriteit en is van belang voor een snelle integratie. Het aanbieden van passend aanbod (continuïteit - geen onnodige verhuisbewegingen) draagt bij aan de integratie. Het huisvesten van statushouders dichtbij voorzieningen (met name in geval van plaatsing gezinnen) heeft de voorkeur. Bij het huisvesten in het reguliere woningaanbod in de gemeente Barneveld streven we naar zoveel mogelijk spreiding van de woningen voor statushouders, maar deze spreiding is niet te garanderen nu het aanbod afhankelijk is van de woningen die vrijkomen in de voorraad van de Woningstichting, het aanbod van particulieren en vastgoedpartijen en het feit dat voor de huisvesting van AMV's gebruik wordt gemaakt van een aantal aaneengeschakelde woningen in verband met het huisvesten van begeleiders / vrijwilligers bij deze minderjarigen.

Bij elk nieuw huisvestingsaanbod wordt er in nauw overleg met Vluchtelingenwerk, aan de hand van de lijst statushouders van het COA, bekeken welke doelgroep (alleenstaanden / stellen / gezinnen) het beste in de beschikbare huisvesting geplaatst kan worden. Vluchtelingenwerk is een partij met veel expertise op het gebied van huisvesting statushouders (er wordt bijvoorbeeld gelet op de kans op gezinshereniging, achtergronden, veiligheid en het in de buurt van elkaar huisvesten van entiteiten).

5.2. Regulier woningaanbod

5.2.1. Regulier woningaanbod / Inhaalslag sociale woningbouw

Voor de huisvesting van statushouders wordt een deel van de reguliere voorraad sociale huurwoningen benut, waarbij oog moet zijn voor het zogenoemde verdringingsvraagstuk. In dat licht zet de gemeente Barneveld de komende tijd ook in op een inhaalslag sociale woningbouw.

Toelichting: Voor de huisvesting van statushouders is de Woningstichting Barneveld (Wsb) de afgelopen jaren een belangrijke partner gebleken en zal dit ook de komende jaren zijn. Tot eind 2014 kon de taakstelling behaald worden door de statushouders een plek te geven in de reguliere sociale woningvoorraad. Door de enorme verhoging van de taakstelling is dit niet meer zomaar mogelijk. In de prestatieafspraken is neergelegd dat Wsb in 2016 15 eensgezinswoningen, 3 appartementen en 2 seniorenwoningen voor statushouders beschikbaar stelt. Wsb is daarnaast bereid om een grote investering te doen in het toevoegen van 22 duurzame, verplaatsbare sociale woningen die met een reguliere omgevingsvergunning op de locatie Lijsterhof worden geplaatst voor de periode van 10 jaar. De woningen worden na deze periode verplaatst naar een permanente locatie en zullen daar nog 40 jaar dienen als woningen voor woningzoekenden in de sociale sector.

In het licht van de notitie 'onderzoek verdringingsvraagstuk' waarover u eerder bent geïnformeerd (via B18 op de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 16 december 2015) hebben wij ons voorgenomen om een 'inhaalslag sociale woningbouw' te plegen. Hiermee behalen wij verschillende doelen. De sociale woningmarkt wordt door deze inhaalslag verruimd en er komt meer aanbod voor statushouders, andere urgenten en regulier woningzoekenden. De huisvesting statushouders kan worden verspreid over het aanbod. Het verdringingsvraagstuk wordt hiermee tevens tegengegaan.

5.2.2. Particulier woningaanbod / Aanbod van vastgoedpartijen

De gemeente Barneveld maakt voor de huisvesting van statushouders gebruik van mogelijkheden in de particuliere sector en het aanbod van vastgoedpartijen wanneer er voor langere tijd en tegen een sociale huurprijs per huishouden gehuurd kan worden.

Toelichting: Waar mogelijk maken wij gebruik van aanbod in de particuliere sector en het aanbod van vastgoedpartijen. Het aanbod van partijen dient te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving. Naast het ingaan op aanbod van deze partijen benaderen wij, bij mogelijke kansen, ook zelf actief partijen om in bestaande, geplande of beoogde ontwikkelingen woonruimte vrij te geven voor statushouders. Er wordt bijvoorbeeld in contact getreden met woningcorporatie Mooiland die in Barneveld ook woningen bezit. Kansen worden, gelet op de urgentie en de nood, aangegrepen. Voorwaarde hierbij is dat het een sociale huurprijs per huishouden en een langere huurperiode betreft. Dit wordt contractueel vastgelegd.

5.2.3. Gemeentelijk woningbezit

De gemeente Barneveld zet het gemeentelijk woningbezit in voor de huisvesting van statushouders.

Toelichting: De gemeente Barneveld heeft zelf ongeveer 28 panden voor verhuur in eigendom. De panden zijn meestal door het grondbedrijf aangekocht in verband met ruimtelijke ontwikkelingen. Enkele jaren geleden is besloten dat gemeentelijke woningen die niet in grondexploitaties zijn gesitueerd, worden verkocht zodra de huidige huurders de huur opzeggen. Gelet op de urgentie voor

het huisvesten van statushouders moet echter maximale creativiteit worden betracht. In dit geval is het afwijken van het verkoopbeleid onvermijdelijk. Per vrijkomende woning wordt besloten of deze wordt ingezet voor het huisvesten van statushouders voor een periode van 5 jaar. Aan de hand van het actuele aanbod van het COA wordt bekeken voor welke doelgroep de woning ingezet wordt (meerdere alleenstaanden/ stellen/ gezinnen) en welke maatregelen er nodig zijn om de woning hiervoor geschikt te maken (bijvoorbeeld creëren meerdere kamers). Aan de woningen wordt onderhoud gepleegd zodat deze geschikt is voor de periode van verhuur van 5 jaar en voldoet aan alle op dat moment geldende wet- en regelgeving.

5.3. Aanvullend huisvestingsaanbod

Vanwege de verhoogde taakstelling is het onmogelijk alleen gebruik te maken van het reguliere aanbod van sociale huurwoningen, gemeentelijke woningen en het aanbod van particulieren en vastgoedpartijen. De gemeente Barneveld maakt daarom gebruik van aanvullend aanbod.

5.3.1. Transformatie leegstaande panden

Voor de huisvesting van statushouders wordt transformatie van leegstaand vastgoed zoals kantoorpanden, scholen of zorgvastgoed onderzocht en benut. Bij de afweging spelen juridische, ruimtelijke, financiële, volkshuisvestelijke en procedurele afwegingen een rol. Het college van B&W maakt de afweging of een tijdelijke dan wel permanente transformatie wenselijk is.

Toelichting: Leegstaande panden in woonwijken en het centrumgebied lenen zich op voorhand het meest voor transformatie. De leegstaande panden op bedrijventerreinen zoals bijvoorbeeld 'De Harselaar' en 'De Valk' zijn, vanwege ruimtelijke aspecten, niet zomaar te transformeren naar een woonfunctie. Deze bedrijventerreinen zijn namelijk bij uitstek geschikt voor het vestigen van bedrijven met hogere milieucategorieën en door het toevoegen van woningen worden deze bedrijven op slot gezet. Externe veiligheid, milieucontouren/zonering speelt tevens een rol en een goed woon- en leefklimaat is op deze bedrijventerreinen niet altijd te borgen.

Bij de vraag of een locatie permanent of tijdelijk wordt omgebouwd proberen we te anticiperen op de huidige vraag en flexibel te blijven met oog op de toekomst. De huisvesting voor statushouders is nu benodigd, maar hoe de situatie er binnen nu en tien jaar uitziet is onduidelijk en afhankelijk van de vraag of conflicten in de wereld worden opgelost. Als dat het geval is, zijn de panden weer terug te vormen in de oorspronkelijke staat en kan een pand weer als kantoor of school in gebruik worden genomen indien er van de bestemming is afgeweken voor een aantal jaar.

5.3.2. Semi-permanente huisvesting

Op het moment dat de taakstelling substantieel wordt verhoogd en/of de taakstelling het volgende jaar onverminderd hoog blijft, wordt ingezet op het plaatsen van semi-permanente huisvestingsmogelijkheden zoals verplaatsbare woningen, units, portacabins etc.

Locatiekeuze

Het college van B&W onderzoekt en kiest een geschikte locatie voor het realiseren van semi-permanente huisvesting. Bij het zoeken naar locaties voor semi-permanente huisvesting wordt altijd rekening gehouden met de schaal; met andere woorden: het aantal woningen dat bij een locatie past.

Bij het onderzoek naar een locatiekeuze wordt rekening gehouden met de volgende toetsingscriteria:

- Oppervlakte van het terrein in verhouding tot de gevraagde capaciteit.
- Bij voorkeur grotere kernen (onder andere vanwege een groot scala aan voorzieningen in de nabijheid, de draagkracht hiervan en het openbaar vervoer; in de startsituatie is het grootste deel van de statushouders aangewezen op openbaar vervoer en basisvoorzieningen op loopafstand).
- Financiële uitvoerbaarheid / snelle uitvoerbaarheid.
- Grond in eigendom van de gemeente waarbij, zo mogelijk, de grond geen deel uitmaakt van een grondexploitatie.

Toelichting: Gelet op de maximaal te verrekenen huur voor nieuw te creëren woonheden (semi-permanent) geldt dat er sprake is van een onrendabele investering. Indien gronden moeten worden gekocht, gehuurd of indien het gronden betreft die nu onderdeel van een grondexploitatie zijn, nemen de kosten substantieel toe omdat rekening gehouden moet worden met een grondopbrengsten op die locaties.

- Niet in de weg staan van beoogde/geplande ontwikkelingen.
- Ligging ten opzichte van bebouwing.
- Bereikbaarheid met de auto (in eerste instantie voor begeleiding) en openbaar vervoer.
- Archeologische waarde gronden en bodemkwaliteit.

- Ligging ten opzichte van de bestaande infrastructuur ten behoeve van ontsluiting.
- Bereikbaarheid voor transport van de semi-permanente huisvesting.
- Aanwezigheid van bestaande nutsvoorzieningen in de buurt/capaciteit hiervan.
- Het al aanwezig zijn van openbare verlichting in nabijheid locatie.
- Ligging ten opzichte van overige bebouwing.
- Kans op planschadeclaims.

Het college van B&W vindt het belangrijk om duidelijk te maken waarom voor een bepaalde locatie is gekozen, bijvoorbeeld door inzichtelijk te maken waarom een aantal andere onderzochte locaties op dat moment is afgevallen.

5.3.3. Ruimtelijke procedures

Per locatie wordt de meest geëigende, passende ruimtelijke procedure gevolgd. De raad zal hierover worden geïnformeerd.

Toelichting: Bij het toevoegen van extra semi-permanente wooneenheden, units, portacabins op een tijdelijke locatie wordt gebruik gemaakt van de wettelijke kaders uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit Omgevingsrecht. Er kan met een reguliere omgevingsvergunning voor maximaal 10 jaar tijdelijk worden afgeweken van een bestemmingsplan. Bij het permanent wijzigen van een bestemming naar 'wonen' dient er een bestemmingsplanwijziging te worden doorlopen. De raad stelt in dat geval een bestemmingplan vast (procedure duurt doorgaans ongeveer 1 jaar). Het permanent wijzigen van een bestemming is bij het toevoegen van semi-permanente huisvesting niet wenselijk want de gronden kunnen dan niet meer in gebruik worden genomen voor het oorspronkelijke doeleinde als de periode verstreken is. In deze situatie dient er gebruik te worden gemaakt van de procedure voor het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning.

6. COMMUNICATIE

De communicatie rondom de huisvesting van statushouders in het algemeen en het plaatsen van semi-permanente huisvesting op een tijdelijke locatie in het bijzonder ligt gevoelig bij omwonenden. Een locatiekeuze heeft per definitie gevolgen voor direct omwonenden, maar bijvoorbeeld ook voor bedrijven en (onderwijs)instellingen. Kaders met betrekking tot communicatie zijn:

- Bij de huisvesting van statushouders in een deel van het reguliere sociale woningaanbod informeert Vluchtelingenwerk Barneveld de direct aanwonenden. De communicatie van minderjarige statushouders in de particuliere woningvoorraad gebeurt door jeugdhulpaanbieder Timon.
- Met betrekking tot de huisvesting van statushouders in het niet-reguliere aanbod stelt de gemeente aangrenzende belanghebbenden als eerste op de hoogte van het plan van de gemeente om in hun woonomgeving huisvesting voor statushouders te realiseren. Het is in dat verband belangrijk om aan te geven wat de status van het plan is (een voornemen of een besluit) en/of op welke manier omwonenden worden betrokken bij de verdere uitwerking van het plan.
- De communicatie is tijdig (omwonenden krijgen als eerste de informatie), transparant (we zijn duidelijk over de status van het plan en de procedures die worden gevolgd) en duidelijk (de communicatie moet voor iedereen zoveel als mogelijk begrijpelijk zijn).
- Voor iedere locatie wordt een communicatienotitie of –plan gemaakt waarbij ook wordt ingegaan op hoe omwonenden en andere belanghebbenden verder worden betrokken.
- De gemeenteraad wordt vooraf geïnformeerd over het voornemen en de manier waarop communiceren verder vorm krijgt.
- De gehele lijst met mogelijke locaties voor huisvesting wordt – mede op basis van recente voorbeelden (in Ede en Amersfoort) – niet vrijgegeven.
- We informeren altijd Plaatselijk Belang en/of het Wijkplatform en betrekken hen indien wenselijk bij de voorbereiding van de communicatie.
- We kiezen per locatie en per situatie voor de meest passende vorm van communicatie (zoals bijvoorbeeld wel of niet besloten, wel of geen plenaire informatiebijeenkomsten, etc.).
- We kiezen per locatie en situatie voor het formeren van een klankbordgroep van belanghebbenden die, samen met gemeente, politie, VluchtelingenWerk Barneveld en Plaatselijk Belang / Wijkplatform, nadenken over zaken als de opvang, huisvesting, integratie, extra maatschappelijke begeleiding en veiligheid met betrekking tot de specifieke locatie.

7. INTEGRATIE, WERK, SCHOLING EN VEILIGHEID

De gemeente Barneveld maakt zich sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. In de eerste plaats gaat de gemeente daarbij uit van wat mensen zelf kunnen, van hun talenten en mogelijkheden. In de tweede plaats van de omgeving van mensen, van kansen die er zijn

om daarvan gebruik te maken. In de derde plaats is er ondersteuning van de gemeente en andere partijen in het sociale domein als dat toch niet voldoende is.

7.1. Integratie

De gemeente Barneveld zet in op (maatschappelijke) begeleiding van statushouders zodat zij optimaal kunnen integreren en participeren in de samenleving.

Toelichting: De opvang van statushouders betekent niet alleen het regelen van huisvesting maar vraagt ook om adequate maatschappelijke opvang, goede onderwijsvoorzieningen, de aanwezigheid van zorg op momenten dat het nodig is en het creëren van mogelijkheden om de kennis en ervaring te benutten die statushouders bezitten.

De noodzaak van (maatschappelijke) begeleiding is en blijft groot, de drempel naar algemene instellingen voor statushouders is hoog, hun problematiek complex en de regelgeving rond hun situatie ook. Via maatschappelijke begeleiding kan voorkomen worden dat statushouders in de (financiële) problemen komen. Daarnaast draagt begeleiding eraan bij dat ze kunnen participeren in de Nederlandse samenleving. Maatschappelijk begeleiding bestaat uit alle zaken rondom de vestiging, al het papierwerk dat nodig is voor de huisvesting en het verkrijgen van een uitkering. De statushouder wordt gecoacht bij het regelwerk rond wonen, zorg, inkomen, verzekeringen, onderwijs, inburgering (en overige basisvoorzieningen) en de kennismaking met de lokale samenleving. Daarnaast ligt de nadruk op coaching en planmatig werken aan een actieve en positieve inzet van de statushouder om in de Nederlandse samenleving te kunnen integreren en participeren. Succesvolle opvang en integratie vereist een effectieve samenwerking tussen diverse aandachtsgebieden. Hierop zet de gemeente Barneveld in.

7.2. Stimuleren van zelfredzaamheid / verwerving van inkomen

De gemeente Barneveld kiest ervoor de statushouders een brede aanpak te bieden die gericht is op uitstroom naar werk.

Toelichting: Nadat de statushouder zich heeft gevestigd in de gemeente Barneveld valt de statushouder onder de Participatiewet. Gezien de grote afstand tot de arbeidsmarkt is het van groot belang deze doelgroep extra ondersteuning te bieden op het gebied van taal en werk. Deze gerichte taaltrainingen, in combinatie met de inburgeringscursus, moeten ervoor zorgen dat de statushouder zich kan redden in de dagelijkse omgeving en dat het taalniveau geen belemmering meer is voor uitstroom naar werk. Gebleken is dat alleen het inburgeringstraject niet voldoende oplevert om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Wanneer er niet intensief ingezet wordt op deze doelgroep is het risico groot dat deze mensen langdurig een bijstandsuitkering zullen ontvangen.

7.3 Scholing

De gemeente Barneveld zet in op herijking van het nieuwkomersonderwijs voor kinderen van 2-18 jaar.

Toelichting: Barneveld wil het nieuwkomersonderwijs onder de loep nemen zodat dit aansluit op de talenten en mogelijkheden van statushouders. De gemeente Barneveld wil een verbeterde aansluiting op het Voortgezet Onderwijs, MBO, HBO en WO.

7.4. Samenwerkingsverbanden

De gemeente Barneveld ondersteunt samenwerkingsverbanden en zet waar nodig in op uitbreiding hiervan. Samen met maatschappelijke partners.

Toelichting: Bij de opvang en integratie van statushouders zijn veel partijen betrokken. Iedere organisatie vervult daarbij een eigen rol maar is tegelijkertijd afhankelijk van de acties van andere samenwerkingspartners. Een belangrijke partner is Vluchtelingenwerk Barneveld.

7.5. Veiligheid

De gemeenteraad stelde in maart 2015 het nieuwe Integraal Gemeentelijk Veiligheidsplan 2015-2018 vastgesteld. In dit veiligheidsplan, opgesteld door de gemeente in nauwe samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie en de overige veiligheidspartners, wordt richting gegeven aan de aanpak van veiligheidsvraagstukken in de gemeente. De gemeente Barneveld wil een gemeente zijn waarin bewoners en ondernemers zich veilig en geborgen voelen, elkaar steunen en worden gefaciliteerd door de overheid. Het gaat over de veiligheid van kwetsbare mensen, waardoor een hechte verbinding tussen de eigen kracht enerzijds en het veiligheids- en zorgdomein anderzijds noodzakelijk is. Onveilige situaties hebben betrekking op de openbare orde, geweld, criminaliteit, overlast, rampen en crisis.

De burgemeester is verantwoordelijk voor het integraal veiligheidsbeeld in de gemeente. Hij heeft onder andere het gezag over de politie. Hij wordt bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden ondersteund door de veiligheidscoördinator van de gemeente. Deze fungeert zowel voor interne als externe partijen als aanspreekpunt op het gebied van veiligheid, is belast met het verkrijgen en analyseren van relevante informatie en het vertalen van deze informatie in beleid en de uitvoering van dit beleid. De burgemeester kan op elk moment (met ondersteuning van de lokale driehoek) besluiten nemen die de veiligheid in de gemeente ten goede komen.

In het geval van huisvesting van statushouders in onze gemeente zal dit in eerste instantie geen extra taak/inzet vanuit veiligheid vragen. Het gaat om gewone burgers, die hun plaats in onze gemeente innemen. Wel zal, in die gevallen waarin door de gemeente voorlichtingsbijeenkomsten worden georganiseerd, dit altijd met de burgemeester worden afgestemd, met het doel deze bijeenkomsten zo veilig en gestructureerd als mogelijk te laten verlopen. Daarnaast is het wel wenselijk om – afhankelijk van de locatie – een klankbordgroep te formeren (zie paragraaf 6 Communicatie) waarin met name vraagstukken op het gebied van veiligheid aan de orde komen.

In alle gevallen, waarin bewoners uit buurten zich zorgen maken over hun veiligheidssituatie, worden zij door de gemeente benaderd en krijgen direct contact met de veiligheidscoördinator. Deze gaat het gesprek met de bewoners aan, indien nodig of wenselijk samen met de burgemeester. Mochten zich situaties voordoen, waarbij het noodzakelijk is om extra veiligheidsmaatregelen te nemen, gericht op de bescherming van statushouders en/of andere betrokken partijen/bewoners, wordt dit opgepakt en waar mogelijk uitgevoerd.

8. UITVOERING EN FINANCIËN

Vanuit de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling is een projectleider aangesteld voor de huisvesting statushouders (mevrouw. J. Brink). Vanuit het Sociale Domein is een projectleider integratie statushouders aangesteld (mevrouw L. Mulder).

De gemeente Barneveld maakt maximaal gebruik van de door het Rijk en provincie Gelderland beschikbaar gestelde en te stellen middelen en subsidies. Om het huidige niveau van de Barneveldse inzet op de duurzame integratie van statushouders ook bij hogere aantallen op peil te houden, voorziet het college van B&W in de jaren 2016 – 2018 meer kosten dan tot nu toe geraamd. Het is op dit moment onzeker wat wijzigingen in Rijksbeleid rond huisvesting voor gevolgen zullen hebben voor de taakstelling en mogelijkheden deze taak te realiseren. De prognose op de aantallen vanuit de taakstelling van het Rijk wordt stapsgewijs concreter als ook de daadwerkelijke instroom. Zodra de financiële consequenties concreet geprognostiseerd kunnen worden, zal het college met een raadsvoorstel komen voor extra middelen, indien een overschrijding van de budgetten wordt voorzien.

TOT SLOT

Leven in vrijheid behoort tot de kern van menselijke waardigheid.

Juist in tijden van verhoogde druk laat de gemeente Barneveld zien dat het haar verantwoordelijkheid neemt.

Met een integraal vluchtelingenbeleid dat van alle Barnevelders vraagt om zich van hun beste kant te laten zien, bieden we kansen voor welvaart en groei voor iedereen.

Maart 2016
Afdeling Bestuur & Dienstverlening
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Afdeling Sociaal Domein